

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 2P/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620201280
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Vigaš
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2020:3620201280.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske, v konaní pred sudcom Mgr. Michalom Vigašom, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky Z. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., H. X. XXX/XX a otca P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. W. č. XXX, právne zastúpeného JUDr. Ivanou Magdolenovou Joríkovou, advokátkou so sídlom Partizánske, Hrnčíríkova 1/B, IČO:35 437 588, o návrhu matky na zákaz styku otca s dieťaťom, takto

rozhodol:

I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Partizánske č.k. 5C/12/2009-58 z 02.03.2009 tak, že ruší úpravu styku otca sa maloletým W. W., nar. XX.XX.XXXX a z a k a z u j e styk otca s maloletým.

odôvodnenie:

(1) Matka maloletého sa návrhom doručeným súdu dňa 08.10.2020 domáha zákazu styku otca s dieťaťom W. W.. Návrh odôvodnila tým, že hoci bol styk otca s maloletým upravený, tento sa dlhodobu nerealizuje. Otec maloletého napadol matku dieťaťa aj ďalších dvoch synov za prítomnosti maloletého dňa 15.08.2016, vo veci sa viedlo trestné konanie. Od uvedenej doby otec o syna nejavil záujem. Až dňa 02.10.2020 matku telefonicky kontaktoval, a žiadal aby mu všetky deti vrátane dospelých synov prichystala, pretože si pre nich príde dňa 10.10.2020. Maloletého hľadal aj v jeho škole. Syn sa s otcom stýkať nechce, matka s ním navštívila aj psychologičku, matka má obavy, aby správanie otca na syna nemalo negatívny vplyv, syn je od doby ako sa otec ozval „rozladený.“

(2) Otec sa k návrhu vyjadril písomne prostredníctvom právneho zástupcu, navrhol návrh matky zamietnuť. Uviedol, že nie je pravdou, že by o syna neprejavil záujem, syn v jeho prítomnosti nie je ani ohrozený. Matka zablokovala kontakt na otca dieťaťa, ten chcel, aby sa situácia po jeho odsúdení v trestnej veci upokojila. Matka bráni v kontakte otca so synom. Otec matku kontaktoval len za účelom pokusu o pozvanie na spoločný obed, chcel by situáciu napraviť a nájsť si cestu späť k synom. Chcel len požiadať o druhú šancu, ktorá mu bola upretá. Lútuje chyby, ktoré spravil, od prepustenia je riadnym občanom, vzorným zamestnancom, aj zo správy psychiatra vyplýva, že je spôsobilý stýkať sa so synom. Má za to, že rozhodnutie o zákaze styku je vážnym zásahom do práv rodiča a pre takéto zákazy nie sú žiadne vážne dôvody.

(3) Kolízny opatrovník navrhol po vykonanom dokazovaní návrhu matky vyhovieť.

(4) Súd vykonal dokazovanie za prítomnosti rodičov, vykonal aj výsluch maloletého, pretože vzhľadom k jeho veku je jeho názor nevyhnutným pre právne posúdenie návrhu. Oboznámil aj podstatný obsah spisu a pripojeného spisu vo veci rozvodu a úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému.

Matka navrhla výsluch plnoletého syna P. W., tento dôkaz výsluchom súd nevykonala, pretože všetky rozhodné skutočnosti boli zistené z ostatných vykonaných dôkazov.

(5) Rozsudkom Okresného súdu Partizánske č. k. 5C/12/2009-58 z 02.03.2009, právoplatným dňa 09.03.2009, bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené a v tom čase maloleté deti P., nar. XXXX, J. nar. XXXX a mal. W. boli zverení do osobnej starostlivosti a výchovy matky. Bol upravený styk otca s mal. deťmi minimálne každú sobotu v mesiaci od 09.00 hod. do 16.00 hod. Vyživovacia povinnosť bola určená na sumu 30,-€ na každé z detí.

(6) Rozsudkom Okresného súdu Partizánske č. k. 2T/86/2016-157 z 19.12.2016, právoplatným dňa 19.12.2016, bol otec maloletého uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1. ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a/, písm. j/ Tr. zákona, § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona, § 127 ods. 4, ods. 5 Tr. zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, na skutkovom základe, že dňa 15. 08. 2016 v čase okolo 00,15 hod. v obci U. na I. H. X. č. XXX/XX v mieste trvalého bydliska pod vplyvom alkoholu najskôr vulgárne nadával svojej bývalej manželke Z. W., potom vzal do rúk dva kuchynské nože, s ktorými sa začal zaháňať a vyhrážať sa zabitím svojej bývalej manželke Z. W. a svojim synom J. W. a P. W., pričom priložil nôž ku krku svojmu synovi P. W., vytlačil poškodených do obývačky bytu, kde sa uvedenými nožmi opätovne zaháňal, pričom rozbil luster v obývačke, na čo poškodení z bytu odišli preč, pričom uvedeným konaním obvinený P. W. vzbudil u svojej bývalej manželky a u svojich synov dôvodnú obavu o ich život a zdravie, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na 5 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Tiež mu bolo uložené ústavné ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Trest odňatia slobody vykonal dňa 14.01.2017, následne bol dodaný na výkon ochrannej liečby do Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie. Ústavná forma liečby mu bola zmenená na formu ambulantnú uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 21Nt/12/2017 z 03.05.2017. V ambulantnej liečbe pokračoval na slobode, pričom po správe psychiatričky MUDr. Márie Majzlanovej, podľa ktorej sa liečbe riadne podroboval a nie je potrebná, bol z ochrannej formy liečby prepustený uznesením Okresného súdu Partizánske č.k. 2T/86/2016-216 z 27.06.2018, právoplatným dňa 20.07.2018.

(7) Podľa správy ZŠ v Bošanoch z 08.10.2020 o študijné výsledky maloletého v období sa otec počas štúdia žiaka nezaujímal.

(8) Otec maloletého doložil súdu lekársku správu MUDr. Márie Majzlanovej, psychiatričky, z 23.08.2018, podľa ktorej otec detí je po psychickej stránke kompenzovaný a jeho psychický stav dovoľuje kontakt so 14 ročným synom bez obmedzenia. Otec dieťaťa k správe uviedol, že mu bolo psychiatrickou odporúčané v tom čase pokúsiť sa obnoviť kontakt s rodinou čo by mohlo mať pozitívny efekt, preto bolo vydané predmetné potvrdenie.

(9) Otec predložil pracovný posudok zamestnávateľa Vaillant Industrial Slovakia s.r.o., prevádzka Trenčianske Stankovce, kde je zamestnancom od 05.06.2017, má pozitívne pracovné hodnotenie.

(10) Zo správy o šetrení pomerov v rodine z 25.11.2020 vyplynulo, že maloletý nemá záujem na kontakte s otcom, súd však jeho názor zisťoval priamo na pojednávaní. Kolízny opatrovník navrhol zabezpečiť správu ohľadom psychického stavu otca dieťaťa s cieľom predísť možnému negatívnemu vplyvu na vývin dieťaťa. Na pojednávaní dokazovanie navrhované v tomto smere nebolo a súd od neho opustil z toho istého dôvodu ako od výsluchu plnoletého syna P..

(11) Matka predložila aj správu od klinickej psychologičky MUDr. Dagmar Zitovej z 26.11.2020, podľa ktorej maloletý navštívil ambulanciu prvýkrát dňa 07.10.2020, odmieta stretávanie sa s otcom, snaha otca o informovanie sa a kontaktovanie v ňom oživujú traumatické spomienky vzťahujúce sa k agresivite otca, strach z jeho správania, útek z domu.

(12) Matka predložila fotodokumentáciu vyhotovenú z elektronických správ zaslaných otcom dieťaťa, ktorými otec obnovil komunikáciu s matkou, resp. komunikuje o matke detí. Otec detí sa v nich dožaduje stretnutia, či reagovania na jeho správy, pričom súd poukazuje na správu na čl. 9 listu prílohovej obálky s textom: „a loajalnosť som preukázal. Chcem sa stretávať s W. a tak to aj bude. Dotyčný pán: Hlavu vyholenu do plechava postarší a fuzky s briatkou do šediva a držia sa za ruky. Prišli na staršom mercedey

atď. J PS: Nasrali JOHNA WICKA - Babu Jagu ak si ju nezoberie za manželku právo vety - Nemôžu byť dve W. do konca mesiaca. Piktogram kvetu. Pekný Večer.

(13) Matka na pojednávaní zopakovala dôvody uvedené v návrhu. Uviedla, že po prepustení z výkonu trestu otca detí navštívila len z dôvodov majetkových záležitostí počas jeho ústavnej liečby, potom si bol raz pre veci v pivnici v októbri 2017. Ozval sa až 02.10.2020, kedy jej povedal, že už pokoj mať nebude, použil vulgarizmus na jej adresu, potom si už len vymenili niekoľko správ. Syna hľadal v škole. Vyživovaciu povinnosť k synovi si plní, hoci mu zanikla k dvom najstarším synom, tak neprestal platiť spolu 90,-€ a v súčasnosti už 100,-€ dobrovoľne.

(14) Otec dieťaťa uviedol, že matku maloletého neoslovil vulgárne, len povedal vo vete hovorenej po nemecky slovo die Kurve, čo je v preklade zákruta. Otec dieťaťa na pojednávaní rovnako zopakoval dôvody uvedené vo vyjadrení, prečítal prehlásenie, ktoré mal pripravené s poukazom na to, že v minulosti utrpel mozgovú príhodu a je dyslektik a dysgrafik. Ospravedlnil sa rodine, požiadal o odpustenie. V pojednávacej miestnosti bol aj maloletý W. a plnoletý P.. Uviedol, že sa chcel len s rodinou stretnúť a potom by si išiel každý za svojim. Uviedol, že sa chce stretávať tak s W. ako aj P., no že je to ich slobodné rozhodnutie. Sľúbil, že nesklame ich dôveru. Na otázku, prečo sa matke detí ozval až v októbri 2020 uviedol, že na to mala vplyv pandémie (COVID-19). Na výzvu na reagovanie na správu z elektronickej komunikácie, ktorú súd cituje vyššie uviedol, že osobu s vyholenou hlavou myslel priateľa matky ako aj osobu JOHNA WICKA a Babu Jagu asi exmanželku.

(15) Sudca vykonal výsluch maloletého v neprítomnosti účastníkov konania či ich zástupcov, iba v prítomnosti asistentky senátu. Maloletý bol primerane veku poučený o rodičovských právach a povinnostiach k dieťaťu najmä týkajúcich sa práva styku, bol oboznámený s vecou, položené mu otázky k predmetu konania, maloletý uviedol, že jeho názor vo veci styku s otcom vychádza zo zažitých skutočností najmä do času, kedy došlo k domácomu násiliu, ktorého bol účastníkom, nešlo pritom o jednorazovú záležitosť, ale vyvrcholenie správania sa otca k matke. Od tohto času otec s nimi v kontakte nebol, nekontaktoval ho inak ako pokusom o kontakt cez sociálnu sieť, ktorý odmietol, nevyhľadával ho, nestretol sa s nim. O kontakte otca s matkou v októbri sa dozvedel od nej, ukázala mu aj správy a ich obsah, z ktorých vo vzťahu k správaniu otca nadobudol pocit, že nemá vôľu sa s ním stretávať ani kontaktovať, to ani v prípade, že by použil spôsob slušnejší a miernejší ako v správach poslaných matke. Za situácie pokiaľ by si mohol vybrať medzi zrušením doterajšej úpravy a zákazom styku, považuje za vhodný zákaz styku, ktorým by chcel najmä dosiahnuť pokoj a aby sa otec prestal správať spôsobom ako za posledné dva mesiace.

(16) Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

(17) Podľa § 24 ods. 4 zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

(18) Podľa § 25 ods. 1 zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

(19) Podľa § 25 ods. 2 zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

(20) Podľa § 25 ods. 3 zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

(21) Podľa § 26 zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

(22) Na základe vykonaného dokazovania a vyššie uvedených ustanovení právnych predpisov súd dospel k záveru, že návrh matky na zákaz styku otca s maloletým je dôvodný a je v záujme maloletého. Najskôr je potrebné uviesť, že medzi rodičmi bola nezhoda v otázke styku s maloletým, pretože otec sa domáhal pravidelného stretávania sa so synom, pričom aj je vydané právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, podľa ktorého toto právo otca upravené je. Matka navrhla zákaz styku, čo je tiež forma rozhodnutia o tejto otázke. Z tohto dôvodu súd dospel k právnomu záveru, že v zmysle § 25 ods. 2 Zákona o rodine je súd rozhodnúť povinný, a nemôže ponechať otázku styku bez úpravy, hoc by sa to inak vzhľadom k predpokladanej nevykonateľnosti akéhokoľvek rozhodnutia o styku u dieťaťa vo veku 16 rokov zdalo rozumné.

(23) Maloletý je dieťa vo veku 16 rokov, vo veku, kedy má trestnoprávnu zodpovednosť, môže viesť moped, je spôsobilý z hľadiska rozumovej vyspelosti na väčšinu bežných právnych úkonov, hoc formálne nadobúda plnú spôsobilosť na právne úkony najneskôr osemnástym rokom veku. Bezpochyby v tomto veku je schopný vyjadriť sa k otázke, koho považuje za osobu blízku, s kým chce tráviť čas, ale aj s kým nie. Súd je toho právneho názoru, že pri veku dieťaťa blížiacemu sa dospelosti, záujem štátu dbať na právo rodiča podieľať sa na výchove dieťaťa, čoho prejavom je aj právo stretávať sa s ním, ustupuje právu na ochranu slobody a ochranu osobnosti dieťaťa, v tomto prípade povinnosti rešpektovať slobodnú vôľu dieťaťa s rodičom sa stretnúť alebo nie. Tým súd nemá na mysli výchovné problémy maloletého, ktorý si svoje povinnosti uvedené v § 43 Zákona o rodine neplní či podriaďovanie sa svojvôli dieťaťa, čo však nie je tento prípad, žiadne takéto správanie dieťaťa súd nezistil. Vzhľadom k veku a vyspelosti maloletého W., akékoľvek rozhodnutie o práve stykať sa otca s ním za určenia spôsobu, času a miesta, je z pohľadu prípadnej vykonateľnosti za predpokladaného odporu dieťaťa v podstate rovné rozhodnutiu, kde by bola občanovi uložená proti jeho vôli povinnosť stretávať sa s inou osobou.

(24) V tomto prípade sa otec dieťaťa dopustil trestného činu majúceho znaky domáceho násillia v čase, keď mal maloletý jedenásť rokov. Od tohto času dieťa nekontaktoval, pričom dieťa dosiahlo vek blízky dospelosti. Maloletý prirodzene inklinuje k matke, ktorá mu poskytuje starostlivosť ako jediný z rodičov a ako dospievajúci syn ju aj prirodzene ochraňuje. Na viac bolo dieťa svedkom domáceho násillia vo vzťahu k nej. Z obsahu komunikácie otca vo vzťahu k matke, ktorý ju kontaktoval dňa 02.10.2020, je zrejmé, že len odradil maloletého od kontaktu s ním, keďže správy sú voči matke prinajmenšom vyčítavé a vyvolávajúce negatívnu spojitosť s minulosťou. Otec dieťaťa si musel byť vedomý a rátať zo situáciou, že maloletý nebude mať záujem sa s ním stretnúť. Dožadovať sa stretnutia so šestnásťročným synom a dokonca ďalším dospelým synom cez matku dieťaťa spôsobom, ktorý po odmietnutí skĺzol k výzve, ultimátu či komunikácii na hranici hrozby, kde v podstate matku uráža ako jej partnera, je práve ten dôvod správania, ktorý v maloletom posilňuje presvedčenie a vôľu sa s otcom nestretnúť. Predpokladať, že dôvodom odmietania kontaktu s otcom, je to, že matka dieťa ovplyvňuje či proti otcovi hucká, je absolútnym nepochopením a nerešpektovaním osobnosti dieťaťa.

(25) Otec dieťaťa sa na pojednávaní rodine ospravedlnil, chce byť nápomocný a žiada o odpustenie, možno mať za to, že sa zaradil do spoločnosti riadne pracuje, ochrannú formu liečby vykonal. Mylne sa však domnieva, že to ho oprávňuje vyžadovať, že jeho ospravedlnenie bude prijaté, požiadavka na rodinné stretnutie či na druhú šancu bude akceptovaná. Už v komunikácii zo začiatku októbra nedokázal slušne reagovať na celkom predpokladateľné odmietnutie, čoho logickým dôsledkom bolo, že matka dieťaťa reagovala návrhom na zákaz styku otca so synom.

(26) Ospravedlnenie je jednostranný a nezištný úkon. Jeho akceptovanie sa nedá nijak vynucovať. A prijatie ospravedlnenia nie je ani totožné s vôľou obnoviť a udržiavať kontakt do budúcnosti. Dôvodom prečo súd zakázal styk otca s dieťaťom je ten, že dieťa vo veku, kde je potrebné jeho vôľu rešpektovať jednoznačne odmietlo kontakt s otcom, ktorý ako bolo preukázané v dieťati vzbudzuje len negatívne očakávania a emócie, zároveň aby otec dieťaťa bol nútený akceptovať vôľu dieťaťa sa s ním nestretávať. Dôvodom je aj to, aby bolo ponechané vyslovene na vôli dieťaťa prijať ospravedlnenie a

pokiaľ si bude k nemu chcieť nájsť cestu, otca kontaktovať určitou formou či sa s ním tvárou v tvár stretnúť.

(27) Súd tiež uvádza, že rozhodnutie o zákaze styku otca znamená to, že otec dieťaťa stratil rodičovské právo stykať sa s dieťaťom. Pokiaľ by svojim správaním vážne zasahoval do práva na ochranu osobnosti dieťaťa či matky, tieto chránia príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka nevynímajúc rovnu Trestnoprávnu. Pokiaľ bolo teda dôvod podania návrhu matkou aj to, aby ju otec dieťaťa nekontaktoval, nemožno to dosiahnuť v konaní o starostlivosť o maloleté dieťa a zákazom styku otca s dieťaťom.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení § 38 a nasl. zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. CMP.